הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכז

(כב) מִי (ו) [ז] שָׁשָׂכַח אוֹ נֶאֱנַס (כג) אוֹ שֶׁהִנִּיחַ עֵרוּב וְאָבַד (וְהוּא הַדִּין עַם הָאָרֶץ (ז) (כד) שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְעָרֵב) (אור זרוע (ס"ג סי' שמג מהדו' מ"ש)). ס אֲבָל מִי שֶׁאָפְשָׁר לְעָרֵב וְלֹא עָרַב אֶלָּא שֶׁרוֹצֶה לִסְמֹךְ עַל עֵרוּבוֹ שֶׁל גְּדוֹל הָעִיר, (כה) נִקְרָא פּוֹשֵׁעַ (כו) וְאֵינוֹ יוֹצֵא בּוֹ: ח ע כְּשֶׁמְּעָרֵב עַל אֲחֵרִים (כז) אֵינוֹ צָרִיךְ לְפָרֵט, אֶלָּא מַנִּיחַ בְּכָלָל עַל כָּל בְּנֵי הָעִיר פ וְכָל מִי שֶׁהוּא בְּתְחוּם הָעִיר יוֹצֵא בּוֹ. הַגָּהָה: אֲבָל מִי שֶׁהוּא חוּץ לַתְּחוּם אֵינוֹ יוֹצֵא בּוֹ (כח) אֲפִלּוּ הִנִּיחַ עֵרוּב תְּחוּמִין וְיָכוֹל לָבֹא לְכָאן, (כט) אֶלָּא אִם כֵּן (מ) הִתְנָה עָלָיו מַנִּיחַ הָעֵרוּב (המגיד פרק ו' (ה"ז)): ט (ל) צדַעַת מַנִּיחַ בָּעֵינַיִן שֶׁיִּכָּנְסוּ לְהוֹצִיא לְאַחֵר, ק אֲבָל דַּעַת מִי שֶׁהִנִּיחוּ בִּשְׁבִילוֹ לֹא בָּעֵינַן בִּשְׁעַת הַנָּחָה, (לא) רַק שֶׁיּוֹדִיעוּהוּ בְּיוֹם טוֹב קֹדֶם שֶׁיַּתְחִיל לְבַשֵּׁל לְצָרְכוֹ שַׁבָּת. הַגָּהָה: וְאִם דַּרְכּוֹ הַגְּדוֹל לְהַנִּיחַ עֲלֵיהֶם, (ט) (לב) סוֹמְכִין עָלָיו מִסְּתָמָא (ר"ן פרק ב' מביצה (ה"ב)): י ר הַמְעָרֵב לַאֲחֵרִים (לג) צָרִיךְ לְזַכּוֹת לָהֶם עַל יְדֵי אַחֵר. וְכָל מִי שֶׁמְּזַכִּים עַל יָדוֹ בְּעֵרוּבֵי שַׁבָּת, (לד) מְזַכִּין עַל יָדוֹ בְּעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין, וְכָל מִי שֶׁאֵין מְזַכִּין עַל יָדוֹ בְּאוֹתוֹ עֵרוּב, אֵין מְזַכִּין עַל יָדוֹ בָּזֶה. (וַעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס"ו (ס"ו)): יא שׁ צָרִיךְ הַזְּכָיָה לְהַגְבִּיהַּ הֶעָרוּב (י) (לה) מִן

בֵּאֵר הֵימֵב

(ואפילו עדשים) וּבְט"ז (סק"ז). וְדַוְקָא שְׁמַלְּפִתין בָּהֶם אֶת הַפַּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ד'. מְגַן אַבְרָהָם (סק"ה), וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה"ט): ז (ו) שֶׁשָּׁכַח. וְאִם מַחֲמַת עַצְלוּת שָׁכַח נִקְרָא פּוֹשֵׁעַ. יָם שֶׁל שְׁלֹמה (שם סי' ו), וְעַיֵּן מְגַן אַבְרָהָם (סק"ו). וְדַוְקָא אִם שָׁכַח פַּעַם אַחַת אֲבָל פַּעַם שְׁנִיָּה פּוֹשֵׁעַ הֲרֵי. גְּמָרָא (סוז:): (ז) שֶׁאֵינוֹ. אוֹ שֶׁלֹּא יָדַע שְׁמַחֲיִיב כָּל אֶחָד לְעָרֵב וְסָמַךְ עַל הַגָּדוֹל, אֲבָל בֹּר בְּיַ רַב חֲשִׁיב כְּפוֹשֵׁעַ. יָם שֶׁל שְׁלֹמה (שם): ח (מ) הִתְנָה. וְהַנִּיחַ עֵרוּב תְּחוּמִין. יָם שֶׁל שְׁלֹמה (שם סי' י): ט (ע) סוֹמְכִין. פֵּרוּשׁ אִם שָׁכַח, וְאֵין צָרִיךְ לְהוֹדִיעָהוּ: יא (י) מִן. פֵּרוּשׁ, מִמָּקוֹם שֶׁהֶעָרוּב מֻנָּח עָלָיו:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כב) מִי שָׁשָׂכַח. וְכָל זֶה בְּפַעַם רִאשׁוֹן, אֲבָל אִם בָּרָגָל הַשֵּׁנִי שָׁכַח עוֹד פַּעַם הֲרֵי כְּפוֹשֵׁעַ, שְׁנִכְּר שֶׁאֵינוֹ חָרֵד לִדְבַר מִצְוָה, (לג) וְדִינוֹ מְבֹאָר בְּסוֹף הַסָּעִיף: (כג) אוֹ שֶׁהִנִּיחַ וְכוּ'. וְלֹא אָמְרִינַן (לג) שֶׁכָּזֶה שֶׁעָרַב גִּלָּה בְּדַעְתּוֹ שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָצֵאת בָּעֵרוּב שֶׁל גְּדוֹל הָעִיר: (כד) שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְעָרֵב. וְהוּא הַדִּין (לד) אִם חָשַׁב שֶׁיְּכוֹלִין לָצֵאת בָּעֵרוּב שֶׁל גְּדוֹל אֲפִלּוּ לְכָתְחִלָּה: (כה) נִקְרָא פּוֹשֵׁעַ וְכוּ'. מִפְּנֵי שְׁתַּקָּנַת חֲכָמִים הָיָה שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲשֶׂה עֵרוּב תַּבְשִׁילִין בְּעַצְמוֹ, (לה) וּכְדֵי שֶׁיִּהְיֶה זָכוּר שֶׁאִם מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת אָסוּר לְבַשֵּׁל מִכָּל שֶׁכֵּן מִיּוֹם טוֹב לְחֹל. וּמִיהוּ לָאו דַּוְקָא הוּא בְּעַצְמוֹ (ט) דְּהוּא הַדִּין אִם מִמֶּנּוּ שְׁלִיחַ נִמְי דְּשָׁלִיחוּתוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, וְלֹא בָּא אֶלָּא לְאַפּוֹקֵי עֵרוּב שֶׁל גְּדוֹל שֶׁמַּכִּין מִתַּבְשִׁילוֹ וְאֵינוֹ נִמְלָךְ בָּהֶם בְּשָׁעַת עֲשִׂיָּתוֹ אֶלָּא מוֹדִיעַ לָהֶם בְּיוֹם טוֹב שֶׁעֲשָׂה עֵרוּב וְיכוֹלִין לִסְמֹךְ עָלָיו: (כו) וְאֵינוֹ יוֹצֵא בּוֹ. א שֶׁאֵין (לו) הַחֲכָמִים מַקְנִים עֵרוּבָם לְמִי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעַצְמוֹ וּמִתְעַצֵּל. וְעַד (לח) דְּהַרְבֵּה פּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה וּלְדִידְהוּ יָכוֹל כָּל אָדָם לִסְמֹךְ לְכָתְחִלָּה עַל עֵרוּב שֶׁל גְּדוֹל הָעִיר, וְאַף הַגְּדוֹלִים מְכַוְּנִים בְּעֵרוּבָם לְהַקְנוֹת לְכָל אָדָם בְּכָל אֹפֶן, וְאֵיזֶהוּ שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא בְּעֵרוּבָם (לט) זֶה שֶׁכָּל פַּעַם עוֹשֶׂה בְּעַצְמוֹ וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִסְמֹךְ עַל עֵרוּב שֶׁל הַגָּדוֹל וְאַחַר כָּךְ קָרָה שֶׁשָּׁכַח כַּמָּה פְּעָמִים וְלֹא עָשָׂה, בָּזֶה אֵין הַגָּדוֹל מוֹצִיאוֹ שֶׁהֲרֵי לֹא הָיָה דַּרְכּוֹ לִסְמֹךְ עַל הַגָּדוֹל. (מ) וְאָפְשָׁר בְּדֵיעֲבַד יֵשׁ לִסְמֹךְ אַפּוֹסְקִים אֵלּוּ וּלְהַקֵּל מִשּׁוּם שִׂמְחַת יוֹם טוֹב: ח (כז) אֵינוֹ צָרִיךְ לְפָרֵט. בְּשָׁעָה שֶׁמְּזַכֶּה עַל יְדֵי אַחֵר. וְהוּא הַדִּין בַּאֲמִירַת הַנָּשִׂיא יֹאמַר לִי (מא) וּלְכָל מִי שֶׁלֹּא עָשָׂה עֵרוּב: (כח) אֲפִלּוּ הִנִּיחַ עֵרוּב תְּחוּמִין. דְּמִן הַסְּתָם אֵין דַּעְתּוֹ (מג) שֶׁל אָדָם לְהַקְנוֹת אֶלָּא לְמִי שֶׁהוּא בְּעִירוֹ אוֹ בִּתְחוּם אַלְפַּיִם: (כט) אֶלָּא אִם כֵּן הִתְנָה. וּמִיהוּ אִם לֹא הִנִּיחַ עֵרוּב תְּחוּמִין (מג) לֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סק"ט). וּבְמוֹר וּקְצִיעָה הַפְלֵיג שֶׁאֲפִלּוּ לְכָתְחִלָּה נָמִי, וְאֵין לִסְמֹךְ עָלָיו בָּזֶה מֵאַחַר שֶׁלְּפִי מָה שֶׁכָּתְבוּ לְעֵיל הָרֹא"ש לְאוֹ יְחִידָאֵה הוּא שֶׁגַּם רַשַׁ"י וְרִיבָ"א הָכִי סְבִירָא לְהוּ. וְכֵן כָּתַב הַשִּׁבְּלֵי לֶקֶט וְיֶשׁ שְׁטוּב וְיֶשׁ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲרֹב לְעַצְמוֹ וְיִהְיֶה זָרִיז לְקִיּוּמֵי מִצְוָה בְּנַפְשַׁיְיהוּ, וְכֵן כָּתַב בְּהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי (שם אות ז) בְּשֵׁם רַאֲבִי"ה (סי' תשכ): ח (מה) פּוֹסְקִים, וְכֵן הוּא בִּירוּשַׁלְמִי (פ"ב ה"א): (מב) פּוֹסְקִים: (מג) פּוֹסְקִים: ט (מד) וְכֵן מַשְׁמַע בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם ד"ה אמר רב) עַיֵּן שָׁם. אָכֵן מַרְשַׁ"ל (שם ד"ה צריכים) מַשְׁמַע שְׁמְּפָרֵשׁ בַּשַׁ"ס פְּשִׁיטָא דְּדַעַת מַנִּיחַ בְּעֵינַן אֲפִנַּיְיהוּ עֵרוּב בָּעֵרוּ, וְהַגְּהָנָה דְּצָרִיךְ לְהָכִין הַתַּבְשִׁיל לְשֵׁם עֵרוּב, וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף ו' וּבְטוּר שָׁם סָעִיף קָטָן ז' וּבְסָעִיף כ"א: (מה) בַּ"ח (ס"ק), וְכֵן מוֹכַח בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם) וּבְעֵרוּבִין (שם) הַקָּדֹשׁ (שם). וְעַיֵּן טַ"ז (סק"י) וְעַיֵּן לְשׁוֹן רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ד ח"ג): (מו) רַשַׁ"ל (ים של שלמה פרק ב סי' י) וְטַ"ז (שם): (מז) מְגַן אַבְרָהָם סוֹף סָעִיף קָטָן כ"ג וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

י (מח) אַחֲרוֹנִים. וְכָתְבוּ דְּכָל שֶׁכֵּן אִשָּׁה שֶׁגְּרָה בְּבֵית בַּעַל בֵּית, שֶׁאִינָהּ נִטְפֶּלֶת אֶלָּא שֶׁצְּרִיכָה עֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין לְעַצְמָהּ אִם יְכוֹלָה לְעָרֵב, וְאִם לֹא, צְרִיכִין לְהַנִּיחַ בַּעֲדָן עֵרוּב אוֹ יוֹצְאִין בְּעֵרוּב שֶׁל גְּדוֹל הָעִיר: יא (מט) אַחֲרוֹנִים:

ס מַעֲבִדָא דְּהַהוּא סָמָקָא שָׁם. ע מַהָא דַּאֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל וְרַב אַמִּי וְרַב אַסִּי. פ שָׁם בַּגְּמָרָא. צ פְּשׁוּט שָׁם בַּגְּמָרָא. ק שָׁם מַהָא דְּאַבְרִיז רַב יַעֲקֹב בַּר אִידִי. ר הֲרֵי"ף (ח:) וְהָרֹא"ש (פרק ב סי' ו) שָׁם מַהָא דְּצִיְּתִי לְעֵיל בְּסִימָן שס"ו (ס"י). ש גַּם זֶה צִיְּתִי שָׁם (ס"ט).

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סי"ד): ואינו יוצא בעירובו של הגדול אע"פ שנתכוין לו בפרטות להוציאו בעירובו. עוד כתב: אם הוא אינו יודע הלכה זו והיה סבור שאין צריך לערב בעצמו אלא מותר לסמוך על עירובו של גדול העיר שמערב בעד כל בני עירו הרי זה מותר לסמוך על עירוב זה כיון שהיה אנוס בטעותו, אבל אם הוא תלמיד חכם ונתעלמה ממנו הלכה זו או שלא למד אותה מעולם הרי זה פושע ואינו יוצא בעירובו של הגדול ששגגת תלמוד עולה זדון.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַקַּרְקַע טָפֵחַ: **יב** [*] [ח]חוֹזֵר וְנוֹטֵל מִיַּד הַזּוֹכֶה [*] * וּמְבָרֵךְ עַל מִצְוַת עֵרוּב. (לו) וְאוֹמֵר בְּדִין יְהֵא שָׁרֵא לָן לַאֲפוּיֵי וּלְבַשּׁוּלֵי וּלְאַטמוּנֵי (לז) וּלְאַדְלוּקֵי שְׁרָגָא (לח) וּלְמֶעְבַּד כָּל (יפ) צָרְכָּנָא מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, לָנָא וְלִבְנֵי בֵיתָנָא וְלִפְלוּנֵי, אוֹ לְכָל בְּנֵי הָעִיר הַזֹּאת. הָגָה: (לט) וּמִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ (מ) יוֹכֵל לְאָמְרוֹ בִּלְשׁוֹן לַעַ"ז שֶׁמֻּבִין (מהרי"ל (הל' עירובי מבשילין)): **יג** [א]אַף עַל פִּי שֶׁהֲנִיחַ עֵרוּב אֵינוֹ יָכוֹל לְבַשֵּׁל (מא) מִיּוֹם טוֹב (יכ) [יב] רִאשׁוֹן (מב) לְשַׁבָּת: **יד** אִם הִנִּיחַ הָעֵרוּב עַל דַּעַת * לְסָמְכוֹ עָלָיו כָּל זְמַן (מג) שֶׁיִּהְיֶה קַיָּם אֲפִלּוּ לְיוֹם טוֹב אַחֵר, (מד) * [ב]לְכַתְּחִלָּה

ת גַּם זֶה צִיְּתָנִי שָׁם (סעיפים יד-טו).
א טור בְּשֵׁם הָרא"ש (בתשובה כלל כג סי' ח) וּבַעַל הָעִטּוּר (ח"ב דף קמז:).
ב כָּל בּוֹ (סי' נט) בְּשֵׁם רַבִּי נְתַנְאֵל.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שֶׁהָאִידָנָא כֻּלָּנוּ הַמְזוּכֶּה אַף עַל הַשּׁוֹכֵחַ כְּמָה פְּעָמִים רְצוּפִים, מִכָּל שֶׁכֵּן אִם הָיָה בֵּיתָם רָגֶל אוֹ רְגָלִים שֶׁעֲשָׂה בָּהֶן שְׁלִישִׁין כַּפְּתוּן עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּתֹכָם צְבִי סִימָן ק"ל מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי רַשְׁ"י בְּבֵיצָה (טז: ד"ה לשנה) וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּכֶנֶסֶת יְחֶזְקֵאל עַל זֶה עַיִן שָׁם:

יב [בשו"ע] חוֹזֵר וְנוֹטֵל מִיַּד הַזּוֹכֶה כו'. עַיִן בִּבְרָכֵי יוֹסֵף (סק"ה) בְּשֵׁם טור בְּרָכָה שֶׁכָּתַב לֹא כֵן נָהֲגוּ רַבּוֹתַי אֶלָּא הַמְזַמֵּן עַל יָדוֹ עוֹמֵד עִמּוֹ, וְהַמְבָרֵךְ נוֹטֵל הֶעֵרוּב בְּיָדוֹ וְאוֹמֵר בְּדִין עֵירוּבָא כו' וּלְכָל בְּנֵי הָעִיר, וְאַחַר כָּךְ נוֹתֵן הֶעֵרוּב בְּיַד הַמְזַמֵּן וְאוֹמֵר לוֹ זְכֵה כו', אַךְ הַשְּׁבָלֵי לֶקֶט, וְהַטּוּר כָּתְבוּ כְּהַשְּׁלְחָן עָרוּךְ עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּגֵן הַפְּלֶךְ סִימָן ק"כ שֶׁדִּעְתּוֹ שָׁמֵי שֶׁהוּא רָגִיל לֶעָרֵב לְאֲחֵרִים אֵין צָרִיךְ לְזַכּוֹת לַאֲחֵרִים וּרְאָיָה מִפֶּרֶק כָּל הַבַּד בְּסוֹפוֹ (ביצה ל.) דְּאוּקְימְנָא בְּמַכִּירֵי בְּהֶנָּה כו' עַיִן שָׁם. וּבְקוּנְטְרֵס טוֹב עַיִן (בְּסוֹף שֵׁם הַגְּדוֹלִים שְׁחִבֵּר מֹהֲרַ"י אַזּוּלַאי) (סי' יח) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ מִי שֶׁחוֹלֵק עָלָיו וְדָחָה רְאָיָתוֹ עַל פִּי הָרַשְׁבָּ"א (גיטין שם ד"ה אמר רב) וְהָרִיטְבָ"א (שם ד"ה מתני' המלוה) ז"ל, וְהַמְחַבֵּר כָּתַב שָׁם דִּבְרֵי עַצְמוֹ יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל מַה שֶּׁכָּתַב בְּגֵן הַפְּלֶךְ עַיִן שָׁם: **[בשו"ע] וּמְבָרֵךְ עַל מִצְוַת עֵרוּב.** וְאִם עוֹשֶׂה עֵרוּב חֲצֵרוֹת וְעֵרוּב תְּבְשִׁילִין יַחַד עַיִן לְעֵיל סִימָן ש"ו מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה. וְכֵן כָּתַב בְּשו"ת פְּרִי הָאֲדָמָה (פ"ו ה"ח) דְּסָגֵי בִּבְרָכָה אַחַת וּמְבָרֵךְ עַל מִצְוַת עֵרוּבִין וְעַיִן שָׁם סִימָן ע"כ (הל' עירובין פ"א ה"י) בְּשֵׁעוּר הֶעָרוּב: **יג [יב] רִאשׁוֹן.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב הֶרְדֵּ"ז (ח"כ) סִימָן תקצ"ד הֲבִיאוֹ בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"י) מֵינִי עוֹפוֹת וּמֵינֵי בָּשָׂר שֶׁאִם יֻבְשְׁלוּ בְּיוֹם שְׁחִיטָתָן אֵינָם יָפִים לֶאֱכֹל כְּמוֹ הַנִּשְׁחָטִים מֵאֶתְמוֹל, מַתִּיר לְשָׁחְטָם בְּיוֹם רִאשׁוֹן עַיִן שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

יב (יפ) צָרְכָּנָא. כָּתַב רַשַׁ"ל (בשו"ת סי' עח) אִם לֹא הִתְנָה בְּפֵרוּשׁ וְלִשְׁחֹט אֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁחֹט בְּיוֹם טוֹב לְשַׁבָּת. וְטַ"ז (ס"ק יא) חוֹלֵק עָלָיו וְהָעֲלָה דְּאֵין לְהַשְׁגִּיחַ עָלָיו לֶאֱסֹר הַשְּׁחִיטָה מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת אִם הִנִּיחַ עֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין עַיִן שָׁם, וְכֵן פָּסַק הַבַּ"ח (ס"ח) וְכֵן מוּבָא בְּתְשׁוּבַת גִּנַּת וְרָדִים חֶלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל ד' סִימָן (ד') (ה') דְּאֵין צָרִיךְ לְפָרֵשׁ וְלִשְׁחֹט. וְהַשַּׁעֲרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה בְּהַגָּהַת בֵּית יוֹסֵף אות י' כָּתַב דְּלְכַתְּחִלָּה רָאוּי לוֹמַר בְּפֵרוּשׁ וְלִשְׁחֹט וְשָׁכֵן נוֹהֵג הוּא זְכוּרֵנוּ לִבְרָכָה, וְעַיִן יַד אַהֲרֹן (הנה"ט): **יג (יכ) רִאשׁוֹן.** הֵינוּ שֶׁחָל יוֹם טוֹב בְּיוֹם חֲמִישִׁי שִׁשִּׁי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם חָל יוֹם ר' יוֹם הַשַּׁבָּת פְּשִׁיטָא דְּמֻתָּר לְבַשֵּׁל בְּיוֹם שִׁשִּׁי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן עַל יְדֵי עֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין. וְכָתַב רַשַׁ"ל (שם פרק ב סי' א) דַּאֲפִלּוּ אִם עָבַר וּבִשֵּׁל בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּהֵינוּ בְּיוֹם חֲמִישִׁי דְּאָסוּר לֶאֱכֹל בְּשַׁבָּת. וְטַ"ז (ס"ק יב) חוֹלֵק עָלָיו וּמַתִּיר לֶאֱכֹל בְּשַׁבָּת וְכָל פָּנִים בְּיוֹם טוֹב, עַיִן שָׁם. אִם חָל יוֹם טוֹב בְּיוֹם שִׁשִּׁי וְיוֹם הַשַּׁבָּת יֵאָמֵר בְּעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין לְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא מִיּוֹם טוֹב לַחֲבֵרוֹ וּמִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, עַיִן טַ"ז (שם) הַשָּׁעַם. וְעַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג)

בַּאוּר הַלָּכָה

סָגֵי לְמַאֲה. וּבְתוֹסְפוֹת יְרוּשָׁלַיִם מְסְתַּפֵּק בָּזֶה עַיִן שָׁם:

יב * וּמְבָרֵךְ עַל מִצְוַת עֵרוּב. וְאִם מִנָּיחַ עֵרוּב בִּשְׁלִיחוּת וְהִתְבַּשִּׁיל הוּא שֶׁל הַמְשַׁלֵּחַ, אִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו כְּתַב הַגְּרַ"ז (קו"א סק"ב) **שְׁתֵּלִי בָּזֶה, אִם הָאֲמִירָה הוּא עִקָּר יֵשׁ לוֹ לְבָרֵךְ, אֲבָל לְמַאן דְּסָבִירָא לֵיהּ דְּהָאֲמִירָה אֵינוֹ מְעַכֵּב כְּלָל אֵין לוֹ לְבָרֵךְ מֵאַחַר שֶׁאֵין עוֹשֶׂה כְּלוּם, עַיִן שָׁם:**

יד * לְסָמְכוֹ עָלָיו כָּל זְמַן שֶׁהוּא קַיָּם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁכָּלַל בְּתְנַאי שֶׁל בְּהֶדְיָן עֲרוּבָא שֶׁבְּתוֹת אֲחֵרוֹת שֶׁיַּגִּיעוּ סְמוּךְ לְיוֹם טוֹב:

* **לְכַתְּחִלָּה לֹא יִסְמֹךְ וְכוּ'.** עַיִן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק מד) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּיֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים וְכוּ'.** דַּע דְּיֵשׁ עוֹד דֵּעָה שְׁלִישִׁית בֵּין הַפּוֹסְקִים [וְהִיא דֵּעַת מָרְדְּכַי (פרק ב סי' תרעב) וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִי (פ"ו אות ב) בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי] **דְּלְיוֹם טוֹב אַחֵר אֵין יְכוֹלִין לְעָרֵב אֲבָל לְאוֹתוֹ יוֹם טוֹב גָּמוּן שְׁחָל סְמוּךְ בְּיוֹם חֲמִישִׁי שֶׁיְּכוֹל לוֹמַר עֵרֶב יוֹם טוֹב שֶׁיִּהְיֶה גַּם עַל שְׁמִינִי עֲצֶרֶת** [עַיִן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א דְּהָעָתִיק דִּין זֶה גַּם כֵּן בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי, וְרַק דְּמַסִּיק דִּמְכָּל מָקוֹם מַחְמִיר דְּנִכְלָלִים בִּלְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא: **(לח) לְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא.** וְשׁוּב מָתֻּרִין כָּל הַמְּלָאכוֹת. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּגַם שְׁחִיטָה נִכְלֶלֶת בָּזֶה, (נג) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב לְפָרֵט בִּ'בְּהֶדְיָן' גַּם שְׁחִיטָה: **(לט) וּמִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְכוּ'.** שֶׁהֲרֵי צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁסּוֹמֵךְ עַל זֶה, וְאִם אֵינוֹ מֵבִין מַה שֶּׁאוֹמֵר (נד) אִם כֵּן לֹא סָמַךְ עֲלֵיהֶם בְּפִיו: **(מ) יָכוֹל וְכוּ'.** [ג]כְּלוֹמַר (נה) צָרִיךְ לוֹמַר: **יג (מא) מִיּוֹם טוֹב רִאשׁוֹן.** פֵּרוּשׁ, כְּשֶׁחָל יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (נו) בְּיוֹם חֲמִישִׁי, דְּהָא יָכוֹל לְבַשֵּׁל בְּיוֹם שִׁשִּׁי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב שֵׁנִי. וַאֲפִלּוּ אִם יוֹדֵעַ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אֹנֶס בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁלֹּא יוּכַל לְבַשֵּׁל בּוֹ וְעֵרֶב מִתְּחִלָּה (נז) עַל מְנָת כֵּן שֶׁיְּבַשֵּׁל בְּיוֹם רִאשׁוֹן (נח) לֹא מְהַנֵּי, דְּלֹא תִּקְּנוּ עֵרוּב (נט) אֶלָּא מִיּוֹם הַסָּמוּךְ לְשַׁבָּת וְלֹא מִיּוֹם שֶׁלְּפָנָיו, (ס) וּבְפֶרֶט בִּזְמַנֵּנוּ שֶׁיּוֹם טוֹב שֵׁנִי כְּחֹל מִדְּאוֹרַיְתָא, שֶׁאִלּוּ הָיָה יוֹם חֹל בֵּינָתַיִם בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי עֵרוּב לְבַשֵּׁל מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת: **(מב) לְשַׁבָּת.** וּבְדִיעֲבַד אִם עָבַר וּבִשֵּׁל אוֹ שָׁגַג וּבִשֵּׁל, (סא) דַּעַת הַטּ"ז (ס"ק יב) לְהַתִּיר כְּדִלְקַמָּן סָעִיף כ"ג, וְכָל שֶׁכֵּן אִם לֹא בִּשֵּׁל מַאֲכָלִים אֲחֵרִים לְשַׁבָּת: **יד (מג) שֶׁיִּהְיֶה קַיָּם.** כְּגוֹן (סב) מְעַשְּׂן שֶׁמְּתַקְּנִים יָמִים הַרְבֵּה: **(מד) לְכַתְּחִלָּה לֹא יִסְמֹךְ וְכוּ'.** דְּיֵשׁ דֵּעוֹת בָּזֶה בֵּין הַפּוֹסְקִים, (סג) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּלְטַעַם הָעֵרוּב הַמּוּבָא בְּסָעִיף א' יָכוֹל לֶעָרֵב בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב וּלְהַתְנוֹת שֶׁיִּהְיֶה לֶעָרוּב (סד) אַף לְיוֹם טוֹב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָעֵרוּב מָנַח עַל אֵיזֶה דָּבָר, שֶׁצָּרִיךְ לְהַגְבִּיהוֹ טָפַח. וְעַיִן לְעֵיל סִימָן שס"ו סָעִיף ט' וּבַמֶּה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם (משנ"ב ס"ק נא, בה"ל ד"ה צריך):

יב (לו) וְאוֹמֵר בְּדִין יְהֵא שָׁרֵא לָן וְכוּ'. וּמוּכָח דַּעַת הָרַמְ"א לְקַמָּן בְּסָעִיף כ' דַּאֲמִירָה זוֹ מְעַכֶּבֶת. (נ) וְיֵשׁ חוֹלְקִין בָּזֶה וְאוֹמְרִים שֶׁאֵין זֶה אֶלָּא לְכַתְּחִלָּה הָא אִם שָׁכַח לֵית לָן בָּהּ כֵּיוָן שֶׁהַכֹּל תַּבְשִׁיל לְהַתִּיר לוֹ הַבִּשּׁוּל, וְיִתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסָעִיף כ': **(לז) לְאַדְלוּקֵי שְׁרָגָא.** [א]וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ (נא) גַּם לְאַפּוּקֵי [וְהֵינוּ הוֹצָאָה]. מִיהוּ (נב) בְּדִיעֲבַד אִם לֹא הִזְכִּירָן לְהֶנֵי תְּרֵתֵי לְכֵלִי עֶלְמָא אֵין לְהַחְמִיר דִּנְכָלְלִים בִּלְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא: **(לח) לְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא.** וְשׁוּב מָתֻּרִין כָּל הַמְּלָאכוֹת. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּגַם שְׁחִיטָה נִכְלֶלֶת בָּזֶה, (נג) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב לְפָרֵט בִּ'בְּהֶדְיָן' גַּם שְׁחִיטָה: **(לט) וּמִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְכוּ'.** שֶׁהֲרֵי צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁסּוֹמֵךְ עַל זֶה, וְאִם אֵינוֹ מֵבִין מַה שֶּׁאוֹמֵר (נד) אִם כֵּן לֹא סָמַךְ עֲלֵיהֶם בְּפִיו: **(מ) יָכוֹל וְכוּ'.** [ב]כְּלוֹמַר (נה) צָרִיךְ לוֹמַר: **יג (מא) מִיּוֹם טוֹב רִאשׁוֹן.** פֵּרוּשׁ, כְּשֶׁחָל יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (נו) בְּיוֹם חֲמִישִׁי, דְּהָא יָכוֹל לְבַשֵּׁל בְּיוֹם שִׁשִּׁי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב שֵׁנִי. וַאֲפִלּוּ אִם יוֹדֵעַ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אֹנֶס בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁלֹּא יוּכַל לְבַשֵּׁל בּוֹ וְעֵרֶב מִתְּחִלָּה (נז) עַל מְנָת כֵּן שֶׁיְּבַשֵּׁל בְּיוֹם רִאשׁוֹן (נח) לֹא מְהַנֵּי, דְּלֹא תִּקְּנוּ עֵרוּב (נט) אֶלָּא מִיּוֹם הַסָּמוּךְ לְשַׁבָּת וְלֹא מִיּוֹם שֶׁלְּפָנָיו, (ס) וּבְפֶרֶט בִּזְמַנֵּנוּ שֶׁיּוֹם טוֹב שֵׁנִי כְּחֹל מִדְּאוֹרַיְתָא, שֶׁאִלּוּ הָיָה יוֹם חֹל בֵּינָתַיִם בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי עֵרוּב לְבַשֵּׁל מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת: **(מב) לְשַׁבָּת.** וּבְדִיעֲבַד אִם עָבַר וּבִשֵּׁל אוֹ שָׁגַג וּבִשֵּׁל, (סא) דַּעַת הַטּ"ז (ס"ק יב) לְהַתִּיר כְּדִלְקַמָּן סָעִיף כ"ג, וְכָל שֶׁכֵּן אִם לֹא בִּשֵּׁל מַאֲכָלִים אֲחֵרִים לְשַׁבָּת: **יד (מג) שֶׁיִּהְיֶה קַיָּם.** כְּגוֹן (סב) מְעַשְּׂן שֶׁמְּתַקְּנִים יָמִים הַרְבֵּה: **(מד) לְכַתְּחִלָּה לֹא יִסְמֹךְ וְכוּ'.** דְּיֵשׁ דֵּעוֹת בָּזֶה בֵּין הַפּוֹסְקִים, (סג) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּלְטַעַם הָעֵרוּב הַמּוּבָא בְּסָעִיף א' יָכוֹל לֶעָרֵב בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב וּלְהַתְנוֹת שֶׁיִּהְיֶה לֶעָרוּב (סד) אַף לְיוֹם טוֹב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יב (נ) מַהֲרַשַׁ"ל (שם סי' ח): **(נא) אֲפִלּוּ לְרַמ"א בְּסָעִיף כ'** (שם): **(נב) בְּהֶגֶ"ה, דְּהָא הַרְבֵּה פּוֹסְקִים לֹא הִצְרִיכוּם לוֹמַר אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַשְׁבָּ"א שָׁם וּכְמוֹ שֶׁהֲאֲרִיךְ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הרא"ש) לְהַדְיָא. וְעַיִן לְקַמָּן בְּסָעִיף (י"ח) [י"ט] דַּאֲפִלּוּ לֹא עָרַב כְּלָל מֻתָּרִים לְהַדְלִיק לְחַד מַאן דְּאָמַר, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה: **(נג) אַחֲרוֹנִים:** (מז) הַגְּרַ"א: **(נד)** כֵּן מוּכָח מִבַּאוּר הַגְּרַ"א וּפְשׁוּט, וּבְפֶרֶט לְרַמ"א בְּסָעִיף כ' דְּהָאֲמִירָה מֹעֶכֶבֶת. וְעַיִן בְּקֻנְטְרֵס אַחֲרוֹן שֶׁל הַגְּרַ"ז (סק"א): **יג (ט) דְּאִם חָל בְּיוֹם שִׁשִּׁי פְּשִׁיטָא דְּמֻתָּר [ג]אַף שֶׁהוּא יוֹם רִאשׁוֹן,** וְהָעוֹלָם טוֹעִין בָּזֶה (שְׁיָרֵי) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"ה): **(מ)** דְּאִי לָאו הָכִי בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי [מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק יג)]: **(נמ)** הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) מִסְתַּפֵּק לְחַד טַעְמָא שֶׁבְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ואע"פ שהניח) [עַיִן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּמָגֵן אַבְרָהָם הַגְּרוֹסָא הָרא"ש (בתשובה כלל כג סי' ח) וְהַגְּרַ"ז (שם סק"ד) מַקְיָם הַגְּרוֹסָא וּכְבֵיאוּר לֵיהּ דְּאִדְּבָרֵהּ דְּלִטְעַם הָרא"ש מְסַפְּקָא לֵיהּ דְּשָׁרֵי וּבְרַדְבַּ"ז (ח"ב סי' תקצד) גַּם כֵּן מוּכָח כֵּן שֶׁכָּתַב לְהוֹכִיחַ מֵהָרא"ש דִּבְמָקוֹם דְּאִי אֶפְשָׁר בַּשֵּׁנִי שָׁרֵי], אֲבָל הָעוֹלָת תָּמִיד (סק"ט) הַסְּכִים לֶאֱסֹר מִטַּעַם זֶה שֶׁלֹּא תִּקְּנוּ עֵרוּב רַק לְיוֹם הַסָּמוּךְ, וְכֵן כָּתַב הָאֱלִיָּה רַבָּה (סק"ק יט) מִשְּׁמוֹ דְּהֶרְיֵ"ש (סי' טז) וְכֵן לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: **א]** וּבשו"ע הרב (ס"ז) כתב: הַיתר הוֹצָאה מרשות היחיד לרשות הרבים והכנסה מרשות הרבים לרשות היחיד וכן שאר כל מלאכות אוכל נפש נכללים במה שאומר ולמעבד כל צרכנא, ולא הצריכו לפרט רק האפייה והבישול לפי שהן עיקר של כל מלאכות האכילה, וההטמנה והדלקת הנר לפי שאם לא היה מניח עירוב תבשילין היה יותר ראוי לאסור ההטמנה והדלקת הנר מיו"ט לשבת משאר כל המלאכות. **ב]** ובשו"ע הרב (קו"א סק"א) כתב להסתפק אם הוא רשות או חובה. **ג]** בשו"ע הרב (ס"ז) כתב שבאופן זה שחל יו"ט ראשון ביום שישי ויו"ט שני חל בשבת טוב שיפרט בנוסח אמירת 'בהדין עירובא' ויאמר 'ולמעבד כל צרכנא מיו"ט לשבת ומיו"ט לחבירו', לפי שאדם מבשל תבשילין יתירים לכבוד יו"ט שחל בשבת יותר ממה שהוא מבשל לכבוד שבת בלבד, ואם לא יאמר רק 'מיו"ט לשבת' בלבד לא יהא נכלל בזה היתר בישול התבשילין היתירים שמבשל לכבוד יו"ט שני.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah